

Ken tietoa lisää, se tuskaa lisää?

Eläinlääketieteellisen tiedekunnan tutkimusalat ja tutkimuksen määrä eri osa-alueilla ovat kasvaneet voimakkaasti 2000-luvulla.

Tärkeä perusta kehitykselle syntyi, kun korkeakoulu liitettiin omana tiedekuntanaan osaksi Helsingin yliopistoa vuonna 1995. Sitouduimme Alma materin arvoihin ja samaistuiimme tiedeyliopiston ajatusmaailmaan. Siihen kuuluu tutkimuksen merkityksen korostaminen uutta tietoa luovana prosessina, kansainvälisyys ja kilpailu pääsystä oman tieteenalan huipulle. Muita kehitystä selittäviä tekijöitä yhteiskunnassa oli samanaikaisesti alkanut voimakas taloudellinen panostus tutkimukseen: esimerkiksi opetusministeriö rahoitti tutkijakouluja, joissa taattiin neljän vuoden rahoitus sadoille ja sadoille nuorille tutkijoille väitöskirjatutkimuksen tekemistä varten. Suomen Akatemian tutkimusrahoitusta lisättiin ja sitä alettiin valitun strategian pohjalta käyttää sekä vapaan kilpailun kautta tutkimusprojektien rahoittamiseen että suunnatun rahoituksen kautta aiheperusteisiin tutkimusohjelmiin ja niin sanottuihin huippututkimusohjelmiin. Helsingin yliopisto on varakkaana yliopistona tukenut eläinlääketieteellistä tutkimusta monella tavalla: se on rahoittanut tutkimushankkeita, kohdentanut professuureja eri aloille ja rahoittanut väitöskirjaprojekteja. Erityisen merkittävää alalle on ollut eläinlääketieteellistä tutkimusta tukevien säätiöiden panostus sekä nuorten tutkijoiden apurahoihin että erityisesti useiden uusien professuurien perustamiseen. Syksyllä 2010 eläinlääketieteellisessä tiedekunnassa on 26 professuuria, kun vuonna 1995 niitä oli kymmenkunta vähemmän.

Eläinlääketieteen tutkijoiden ja tutkimuksen määrän voimakas lisääntyminen heijastuu myös Eläinlääkäripäivien ohjelmaan – ja sen pitääkin näkyä. Tutkimuksen tehtävä on tuottaa uutta tietoa, joka siirtyy käytäntöön ja näkyy eläinten terveyden ja hyvinvoinnin parantumisena, muuttaa sairauksien hoitokäytäntöjä ja edistää elintarviketurvallisuutta. Jos näihin tavoitteisiin päästään, on eläinlääketieteellinen tutkimus osoittanut vaikuttavuutensa. Tutkimustulosten siirtäminen käytäntöön on yleensä hidas ja monivaiheinen prosessi. Esimerkiksi jonkin sairauden hoitokäytäntö voi pysyä samanlaisena yhden eläinlääkärin työuran ajan, joskus taas tutkimustieto siirtyy hyvinkin nopeasti käyttäjille. Kansainvälinen tiedeyhteisö arvioi ja varmistaa joka tapauksessa uudet tulokset ennen kuin niitä siirretään käytäntöön – käy läpi kasvavan tietomäärän aiheuttamaa tuskaa. Uuden tutkimustiedon kertyminen ja siirtyminen käytäntöön on usein hyppäyksellistä. Esimerkkinä uuden genomitiedon eksponentiaalinen kasvu 2000-luvulla ja siten tiettyjen sairauksien geneettisen taustan selviäminen, joka voi johtaa eläinten jalostuksen muuttumiseen ja eläinten sairauksien hoitojen parantumiseen hyvinkin nopeasti. Tieteen tulosten soveltaminen on eläinlääketieteessä usein suoraviivaisempaa kuin vaikkapa ilmastonmuutosennusteiden taustalla olevien tutkimusten ja tutkijoiden hyvinkin erisuuntaisten johtopäätösten tulkitseminen tai energiantuotannon vaihtoehtojen ilmastovaikutusten arvioiminen tutkijoiden selvitysten perusteella päätöksiksi tai toimintaohjelmiksi.

Eläinlääketieteellinen tutkimus hakee tutkimuskohteensa usein käytännön ongelmien selvittämisestä ja siihen tarvitaan vuorovaikutteista kommunikointia tutkijoiden ja käytännön toimijoiden välillä. Eläinlääkäripäivät on koulutustapahtuma, jossa tutkimus ja käytännön toimijat kohtaavat. Yhdessä voimme kehittää yhteiskunnassa vaikuttavaa eläinlääketieteellistä tutkimusta.

Marja-Liisa Hänninen
eläinlääketieteellisen ympäristöhygienian professori